

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000015

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коломойцев Микола Миколайович

2. Mykola M. Kolomoitsev

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-8957-5509

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.09

Назва наукової спеціальності: Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-02-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.896.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 02883133

Місцезнаходження: вул. Золочівська, Харків, Харківський р-н., 61177, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 02883133

Місцезнаходження: вул. Золочівська, Харків, Харківський р-н., 61177, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.85

Тема дисертації:

1. Теоретичні та праксеологічні засади реалізації права на захист в Україні
2. Theoretical and Praxeological Foundations of the Realization of the Right to Defense in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». – Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, Харків, 2025. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз еволюції законодавства України та формування інституту правничої допомоги в кримінальному процесі, враховуючи глибинні теоретичні напрацювання, практику Європейського суду з прав людини, національну судову практику та міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини. Отримані результати дозволили розробити й запропонувати ряд науково обґрунтованих висновків і рекомендацій щодо удосконалення як теоретичних положень, так і праксеологічних основ реалізації права на захист особи у кримінальному провадженні. Досліджено історичні засади формування доктрини правничої допомоги в Україні, запропоновано

оригінальну періодизацію розвитку цього інституту, яка складається з одинадцяти історичних етапів, що відображають поступовий перехід від звичаєвого громадського представництва до сучасної концепції професійної адвокатури. Особлива увага приділена ролі «карпатського права» як регіональної форми звичаєвого права, що становить унікальний пласт української правничої культури. Аргументовано, що доктрина правничої допомоги в Україні сформувалася не лише під впливом європейських традицій, але й завдяки власним правовим звичаям і практикам. У роботі обґрунтовано поступову еволюцію інституту представництва від неформального захисту близькими особами або громадами до становлення інституту професійного адвокатського захисту. Запропоновано уточнене визначення поняття «професійна правнича допомога» як діяльності, що здійснюється виключно кваліфікованими правниками для забезпечення реалізації права особи на захист, відновлення порушених прав і доступу до справедливого правосуддя. Вказано на необхідність уніфікації термінології, зокрема закріплення терміну «правнича допомога» замість «правова допомога» в КПК України, що сприятиме усуненню правової невизначеності та посиленню конституційних гарантій.

2. The thesis for a doctor`s degree by the specialty 12.00.09 «Criminal Procedure and Criminalistics; Forensic Expertise; Operative and Search Activity». – National Scientific Center «Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute» of the Ministry of Justice of Ukraine, Kharkiv, 2025. The dissertation presents a comprehensive analysis of the evolution of Ukrainian legislation and the development of the institution of legal assistance in criminal proceedings, taking into account in-depth theoretical studies, the practice of the European Court of Human Rights, national case law, and international human rights standards. The obtained results enabled the development and formulation of a number of scientifically substantiated conclusions and recommendations aimed at improving both theoretical foundations and praxeological aspects of the realization of the right to defense in criminal proceedings. The historical foundations of the formation of the doctrine of legal assistance in Ukraine have been explored. An original periodization of the development of this institution is proposed, comprising eleven historical stages that reflect the gradual transition from customary community representation to the modern concept of professional advocacy. Special attention is paid to the role of "Carpathian law" as a regional form of customary law, representing a unique layer of Ukrainian legal culture. It is argued that the doctrine of legal assistance in Ukraine was formed not only under the influence of European traditions but also due to its own legal customs and practices. The study substantiates the gradual evolution of the institution of representation, from informal protection by relatives or community members to the establishment of a professional advocacy institute. A refined definition of "professional legal assistance" is proposed as an activity carried out exclusively by qualified lawyers to ensure the realization of an individual's right to defense, the restoration of violated rights, and access to fair justice. The need to unify terminology, particularly the replacement of "legal assistance" with "legal aid" in the Criminal Procedure Code of Ukraine, is highlighted to eliminate legal uncertainty and strengthen constitutional guarantees.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Коломойцев М. М. Теоретичні та праксеологічні засади реалізації права на захист в Україні: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Гусевої. Харків: Майдан, 2025. 448 с.

- 2. Kolomoitsev M. M. Involvement of A Forensic Expert by a Defense Counsel during Pre-Trial Investigation. *Archives of Criminology and Forensic Sciences*. 2023. № 2 (8). P. 73–80.
- 3. Коломойцев М. М. Спеціальне кримінальне розслідування (in absentia): проблемні питання участі захисника. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2 (105). С. 149–157.
- 4. Коломойцев М. М. Сучасний концепт осмислення поняття «правнича допомога» у кримінальному процесі Україні. *Соціологія права*. 2024. № 1–2 (46–47). С. 41–46.
- 5. Коломойцев М. М. Правові засади захисту неповнолітнього підозрюваного. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту ім. Е. О. Дідоренка*. 2024. № 2 (106). Ч. 2. С. 69–83.
- 6. Kolomoitsev M. M. Human Rights investigation in a criminal proceeding: essence and challenges of conduct. *Archives of Criminology and Forensic Sciences*. 2024. № 1 (9). P. 128–135.
- 7. Коломойцев М. М. Досвід держав Європи в розбудові інститутів правничої допомоги та захисту в кримінальному судочинстві. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2024. № 3 (36). С. 148–161.
- 8. Коломойцев М. М. Правові засади надання правничої допомоги затриманій особі в контексті міжнародних стандартів та практики Європейського суду з прав людини. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. № 3 (106). С. 183–193.
- 9. Коломойцев М. М. Сучасні виклики в захисті підозрюваного під час воєнного стану. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту ім. Е. О. Дідоренка*. 2024. № 3 (107). С. 97–105.
- 10. Гусева В. О., Коломойцев М. М. Проблемні аспекти реалізації ініціативи сторони захисту в обранні, зміні чи скасуванні запобіжного заходу. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 2 (32). С. 295–303.
- 11. Коломойцев М. М. Цивільний відповідач як суб'єкт доказування у кримінальному провадженні. *Соціологія права*. 2024. № 3–4 (48–49). С. 80–85.
- 12. Коломойцев М. М. Представництво цивільного відповідача у кримінальному провадженні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. № 4 (107). С. 175–184.
- 13. Коломойцев М. М. Функція та цілі захисту в кримінальному провадженні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 3 (33). С. 305–314.
- 14. Kolomoitsev M. Features of the Accused Defence in the First-Instance Court. *Archives of Criminology and Forensic Sciences*. 2024. № 2 (10). P. 87–92.
- 15. Гусева В. О., Коломойцев М. М. Техніко-криміналістичне забезпечення діяльності захисника у кримінальному провадженні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2025. № 1 (108). Ч. 1. С. 275–284.
- 16. Коломойцев М. М. Надання правничої допомоги свідкові у кримінальному провадженні: особливості та проблемні питання. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2025. Вип. 1 (38). С. 66–81.
- 17. Коломойцев М. М. Теоретико-правові засади реалізації права особи на безоплатну правничу допомогу. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. № 1 (34). С. 268–275.
- 18. Коломойцев М. М. Гарантії професійної діяльності захисника у кримінальному провадженні. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2025. Вип. 2 (39). С. 118–132.
- 19. Kolomoitsev M., Tiulieniev S., Perepelytsia S., Popov V., Iemets I. The defense attorney in Ukraine: challenges and opportunities in the framework of international standards. *Amazonia Investiga*. 2024. № 13 (77). P. 135–144
- 20. Iemets I., Tiulieniev S., Perepelytsia S., Popov V., Kolomoitsev M. Justice for victims: a comparative analysis of victim representation in Ukraine and international standards. *Amazonia Investiga*. 2024. № 13 (78). P. 134–144
- 21. Makarova O., Kolomoitsev M., Iemets I., Yatsenko I., Shinkarenko I. Legal principles of using special medical and psychiatric knowledge in criminal proceedings: Ukrainian context and international standards. *Wiadomosci Lekarskie*. 2025. № 78 (2). P. 435–441

- 22. Коломойцев М. М. Проблеми реалізації права на захист у період правового режиму воєнного стану. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 21 березня 2025 року); у 2-х ч. Дніпро: Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. Ч. І. С. 595–596.
- 23. Коломойцев М. М. Техніко-криміналістичне забезпечення діяльності захисника у кримінальному провадженні. Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 16 квітня 2025 року). Вінниця: ХНУВС, 2025. С. 661–664
- 24. Гусева В. О., Коломойцев М. М. Ініціювання проведення експертизи стороною захисту та ознайомлення з висновками експертів: проблемні питання. Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: матеріали V Всеукраїнського форуму судових експертів (м. Львів, 6 червня 2025 року). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025. С. 141–144.
- 25. Коломойцев М. М. Взаємодія захисника та спеціаліста у кримінальному провадженні. Глобальні виклики та інновації: шляхи розвитку сучасної науки: матеріали ІV Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 11 липня 2025 року). Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 82–85.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусева Влада Олександрівна

2. Vlada O. Husieva

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8614-1573

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цехан Дмитро Миколайович
2. Dmytro M. Tsekhan

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6503-6985**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"**Код за ЄДРПОУ:** 20933314**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Корнієнко Максим Вікторович
2. Maksym V. Korniienko

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6420-6169**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571570**Місцезнаходження:** вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тарасенко Олег Сергійович
2. Oleh S. Tarasenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3179-0143**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна академія внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08751177**Місцезнаходження:** пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

